

Begrippen en afkortingen	Uitleg
A12-zone	Nu nog een onsamenhangend bedrijfengebied rond de snelweg A12, maar een locatie die kansen biedt voor verdere ontwikkeling na 2030 (combinatie van infrastructuur met wonen, werken, voorzieningen, recreatie en ontspanning). De A12-zone is aangeduid op de Visiekaart.
Aardkundige waarden	Verschijnselen in de bodem die de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van het landschap laten zien. Bijvoorbeeld hoogteverschillen of variaties in de samenstelling van de bodem.
Agrarisch cultuurlandschap	Een unieke en zeldzaam landschap door de onderlinge samenhang van verkavelingsstructuren, agrarische patronen en boerderijlinten.
Akkoord van Utrecht	Akkoord gesloten op 9 juni 2011 tussen de provincie Utrecht, Natuurmonumenten, Het Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, LTO Noord, de Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, de Gebiedscommissies, Natuur en Milieufederatie Utrecht en het Utrechts Particulier Grondbezit waarin deze partijen afspraken hebben gemaakt over de herijking van de EHS. Hierin is de ambitie opgenomen om tot 2021 circa 1500 hectare nieuwe natuur, als onderdeel van de EHS te realiseren. Ook worden gebieden nog te realiseren nieuwe natuur ter grootte van circa 4500 ha uit de EHS gehaald. Van deze gebieden wordt circa 3000 ha in een nieuwe zogenoemde groene contour gelegd, waar op vrijwillige basis nieuwe natuur kan worden ontwikkeld. Deze nieuwe natuur wordt na realisatie toegevoegd aan de EHS. In het Akkoord van Utrecht is tevens afgesproken dat de partijen er zorg voor dragen dat ongewenste externe werking van NB-wetgebieden, buiten Natura2000, wordt voorkomen.
AVP	Agenda Vitaal Platteland
Binnenstedelijk	In het stedelijk gebied, binnen de rode contouren. Het gaat om alle bebouwingskernen, dus zowel steden, dorpen als kleine kernen.
Biomassa	Biomassa is een verzamelnaam voor biologisch afval dat omgezet kan worden in energie. Het bestaat meestal uit dood plantenmateriaal (snoeihout, GFT of speciaal gekweekte gewassen), maar kan in sommige gevallen ook uit dierlijk (mest) of menselijk (rioolslib) afval bestaan.
Bovenlokaal dagrecreatieterrein	Terrein dat voorziet in een dagrecreatiebehoefte van meer dan de aanliggende kernen; terrein dat aantoonbaar meer dan 50.000 unieke bezoekers per jaar trekt; terrein dat aantoonbaar potentie heeft bovenlokaal te worden door toevoeging van recreatieve functies; terrein dat duidelijk een dagrecreatiefunctie vervult of zou moeten vervullen in de agglomeraties Utrecht of Amersfoort, met name de (voormalige) Recreatie om de Stad-gebieden en recreatieve uitloopgebieden rond de stad; en recreatieve poort in het landelijk gebied.
BRU	Bestuur Regio Utrecht, tot 1 januari 2015 een samenwerkingsverband van negen gemeenten in de regio Utrecht: Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen en Zeist. Thans werken deze gemeenten met Woerden samen in het netwerk U10.
Buitenplaatsen	Een buitenplaats werd vroeger door rijke stedelingen gebruikt als zomerverblijf. Het is een 'herenhuis' met daaromheen een 'pleziertuin', veelal uit de 17 ^e eeuw. De provincie Utrecht kent een relatief hoog aantal

	buitenplaatsen namelijk 270. Ze liggen vaak bij elkaar, bijvoorbeeld langs de Vecht en de Stichtse Lustwarande.
BWM-plan	Het Bodem-, water- en Milieuplan
Campusmilieu	In dit economisch milieu zijn verschillende bedrijven en kennisinstellingen gevestigd die gebruikmaken van elkaars kennis en voorzieningen. Vaak zijn de verschillende campusmilieus met elkaar verbonden via bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeksprogramma's en personele unies. In de provincie Utrecht gaat het campusmilieu vooral op voor het Utrecht Science Park (USP): de Uithof en enkele satellietlocaties waar verschillende bedrijven en kennisinstellingen zijn gevestigd.
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur, de basis voor ons beleid voor cultuurhistorie.
Detailhandel	De verzamelnaam voor bedrijven die goederen ter verkoop direct aan consumenten aanbieden.
Gebiedsontwikkeling	De ontwikkeling van alle facetten -zoals wonen, werken en recreëren- in afgebakend gebied. Er is sprake van het realiseren van meervoudige doelen en ambities, die het lokale niveau overschrijden en waarbij een ruimtelijk afgebakend gebied het integrerend kader vormt. Daarbij gaat het écht om transitie en reallocatie van functies of om een (sterke) aanpassing van functies aan veranderende fysieke omstandigheden. Deze gebiedsontwikkelingen kunnen plaatsvinden in het stedelijk gebied en/of in het landelijk gebied.
Geledingszones	Op de visiekaart staan de geledingszones in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort. Deze zorgen ervoor dat de kernen niet aan elkaar groeien. Daarnaast vormen ze de recreatieve en ecologische schakels tussen de grote steden en de kernen daaromheen met het buitengebied.
Geothermie	Geothermie (of aardwarmte) is energie in de vorm van warmte die in de bodem zit opgeslagen.
GES	Gezondheidseffectscreeningmethode: met dit instrument kan de blootstelling aan verschillende milieuaspecten gezondheidkundig worden beoordeeld
Groene Contour	Begrenzing van een deel van het landelijk gebied waar de provincie zelf geen Nationaal Natuurnetwerk realiseert, maar waar wel kansen voor anderen liggen om duurzame ecologische kwaliteiten te ontwikkelen. Natuur die hier gerealiseerd wordt, wordt opgenomen in het NNN.
(Groot)stedelijk milieu	Hier is sprake van een groot aanbod en verscheidenheid van stedelijke functies: detailhandel, zakelijke dienstverlening, gezondheid en verzorging, horeca in combinatie met wonen en hoogwaardige voorzieningen. Dit economisch vestigingsmilieu biedt kansen voor een bonte verzameling van bedrijvigheid, waaronder met name de creatieve industrie. Het grootstedelijk milieu is aanwezig in het centrum van Utrecht en het centrum van Amersfoort, het stedelijk milieu in stadsdeelcentra en in de centra van de overige steden in de provincie.
Hart van de Heuvelrug	Gebiedsontwikkelingsprogramma dat zich richt op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering van het gebied tussen Amersfoort, Soest en Zeist. In het gebiedsprogramma Hart van de Heuvelrug werken de gemeenten Soest en Zeist en de provincie Utrecht samen. De kwaliteitsverbetering richt zich op

	natuur, wonen, werken, zorg en recreatie. Belangrijke opgave is de aanleg van twee ecologische corridors.
Herstructurering	Het aanpakken van bestaande (bedrijfs)locaties zodat deze weer voldoen aan de eisen van de tijd en de vraag van het bedrijfsleven. Hiervoor stellen gemeenten een herstructureringsplan op: een lokaal of in regionaal verband afgestemd plan met betrekking tot de herstructurering van één of meer gebieden .
IGP	Integraal gebiedsontwikkelingsprogramma
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
Kernrandzones	De zone in het landelijk gebied rondom een bebouwingkern. Elke kern heeft een grotere of kleinere kernrandzone die in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort (deels) samen kan vallen met de geleidingszone van de visiekaart of de recreatiezone en bedoeld is voor, naast het huidige, veelal agrarische gebruik, stadsrandactiviteiten / -ontwikkelingen.
Knooppunten	Een knooppunt is een plaats waar meerdere vormen van vervoer samenkomen en waar tegelijkertijd stedelijke activiteiten plaatsvinden of kunnen plaatsvinden.
Koersen	Op de visiekaart staan de koersen voor het landelijk gebied. In zes koersen beschrijven we op hoofdlijnen de voorgenomen ontwikkelingen in het landelijk gebied op langere termijn. Elke koers gaat over een deel van het landelijk gebied met de bijbehorende karakteristiek.
Kwaliteitsinstrumenten landelijk gebied	Regelingen om ongewenste verstedelijking van het platteland te voorkomen en om ontwikkelingen te stimuleren die bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.
Ladder voor duurzame verstedelijking	In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is een artikellid aan artikel 3.1.6 Bro toegevoegd: De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, voldoet aan de volgende voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte; b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en; c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.
Lagenbenadering	De lagenbenadering verdeelt de ruimte in drie lagen: de ondergrondlaag (de fysieke ondergrond, bijvoorbeeld het watersysteem en de biotoop), de netwerklaag (infrastructuur als wegen en spoorwegen) en de occupatielaag (de weerslag van menselijke activiteiten als wonen en werken). Deze veranderen allemaal met verschillende snelheden: de occupatielaag het snelst en de ondergrondlaag het minst snel. Stelregel is: hoe langzamer de veranderingssnelheid, hoe zorgvuldiger je er mee omgaat.

Landbouwkerngebieden	Dit zijn de gebieden waar de landbouw in Utrecht de beste uitgangspositie heeft om duurzaam te produceren voor de wereldmarkt en/of de Randstedelijke markt. In deze gebieden heeft de landbouw dan ook het primaat bij ontwikkelingen.
Landbouwstabiliseringsgebied	Gebieden in de nabijheid van zuurgevoelige natuur. Uitbreiding van intensieve veehouderijen is hier niet toegestaan.
LOG	Landbouwonwikkelingsgebied, onderdeel van het Reconstructiegebied. In dit gebied komt de (ontwikkeling van de) intensieve veehouderij op de eerste plaats.
Luchtvaartterrein	Een aangewezen terrein ingericht voor het opstijgen en landen van een luchtvaartuig, zoals helikopters, MLA's (micro Light Airplane), (sport)vliegtuigen etc.
MIRT	Meerjarenprogramma van het Rijk voor infrastructuur, ruimte en transport.
Mobiliteitsscan	Een check om te beoordelen of een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen negatieve gevolgen heeft voor het verkeers- en vervoersnetwerk. De mobiliteitsscan wordt in een vroeg stadium, het liefst al in de planvormingsfase, uitgevoerd. Op basis van de scan wordt beoordeeld of een mobiliteitstoets noodzakelijk is.
Mobiliteitstoets	Zowel vanuit de ruimtelijke ordening als vanuit verkeer en vervoer en economie is een goede en tijdige ontsluiting van belang. Door toepassing van de mobiliteitstoets worden mobiliteitseffecten in beeld gebracht. De mobiliteitstoets is verplicht bij iedere ruimtelijke ontwikkeling met relatief grote verkeerseffecten.
Multimodaliteit	Vervoer dat gebruik maakt van verschillende vervoersmiddelen. Hiervoor zijn overslagpunten (bijvoorbeeld van water naar weg) essentieel.
NNN	Het Nationaal Natuurnetwerk is een landelijk samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden en verbindingen daartussen. Ook beheersgebieden (agrarische gronden met natuurwaarden die een samenhang heeft met de al bestaande natuurgebieden) maken onderdeel uit van het NNN.
Nee, tenzij	De provincie beschermt het NNN via het nee-tenzij regime. Nieuwe (planologische) ontwikkelingen zijn in principe niet mogelijk binnen het NNN, tenzij de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet significant aangetast worden. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het leveren van de onderbouwing hiervoor bij een voorgenomen ontwikkeling.
OMU	Ontwikkelings Maatschappij Utrecht
Ontwikkelingsplanologie	De gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken en bevorderen en minder vastleggen in regels en plannen. Bij ontwikkelingsplanologie werken overheid en andere betrokkenen bij het gebied samen.
Ontwikkelassen	De ontwikkelingsassen volgen grofweg de Rijkswegen A1, A2 en A12. Deze assen worden door marktpartijen het meest aantrekkelijk gevonden voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Ze verbinden economisch belangrijke regio's zoals Amsterdam, Eindhoven en Den Haag - Rotterdam en

	zijn internationaal gericht.
PAK	Provinciale Aanpak Kantorenleegstand
PlanMER	De leefomgeving van mensen en de ruimtelijke inrichting hangen nauw met elkaar samen. Om tijdens het opstellen van de PRS vroegtijdig inzicht te krijgen in de effecten van ons voorgenomen ruimtelijk beleid op de leefomgeving, wordt bij de PRS een planMER opgesteld, een Milieu Effect Rapportage, opgesteld. Hierin worden de (duurzaamheids)effecten van het nieuwe beleid beoordeeld vergeleken met de effecten bij voortzetting van bestaand beleid.
Provinciaal Belang	Ruimtelijke doelen die de provincie zo belangrijk vindt dat zij bereid is om waar nodig het wettelijk instrumentarium in te zetten om deze te bereiken.
Provinciale rol	De rol die de provincie speelt in ruimtelijke ontwikkeling. In de PRS onderscheiden we drie rollen: Participeren: regisseur, coördinator, ontwikkelaar, deelnemer; bijvoorbeeld via gebiedsontwikkeling zoals Stimuleren: facilitator, aanleveren van expertise en capaciteit, subsidies, overleg en informeren; Reguleren: kaderstellend, toetsend; bijvoorbeeld via ruimtelijke verordening of provinciaal inpassingsplan.
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, hierin staat het ruimtelijke beleid van de provincie voor de periode 2013-2028.
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening, hierin staan de regels van de provincie waaraan gemeenten zich moeten houden bij ruimtelijke ontwikkelingen.
RAP	Ruimtelijk Actie Programma, tot en met 2015 een programma ter ondersteuning van de uitvoering van het ruimtelijke beleid uit de PRS-.
Recreatietoervaartnet	Een net van bevaarbare wateren waarvoor de hoogte- en dieptematen zijn vastgesteld en wenselijke bedieningstijden voor bruggen en sluzen zijn geformuleerd.
Recreatiezone	Zone gelegen in het landelijk gebied van de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort waarin vooral het recreatieve gebruik wordt gestimuleerd. Het gaat daarbij om bovenlokale recreatievoorzieningen die gericht kunnen zijn op zowel extensief als intensief recreatief gebruik. In de recreatiezone rondom het stadsgewest Utrecht zijn ook de RodS-gebieden gelegen.
Regioconvenant bedrijventerreinen	Een bestuurlijk convenant dat is gesloten door alle gemeenten die deel uitmaken van een bepaalde regio. Dit regioconvenant bevat afspraken over bedrijventerreinenbeleid en een regionale planning van nieuwe en te herstructureren bedrijventerreinen;
Retail	de verzamelnaam voor bedrijven die goederen en diensten direct aan consumenten verkopen.
Rode contouren	Instrument waarmee de provincie het stedelijk gebied begrenst. Verstedelijking moet in principe binnen deze contour plaatsvinden.
RodS	Recreatie om de Stad, een Rijksregeling op basis waarvan recreatie in het stadsgewest Utrecht werd gerealiseerd. De regeling is inmiddels beëindigd,

	maar niet alle voorgenomen locaties zijn al gerealiseerd.
Rood-voor-groen	Het principe waarbij verstedelijking (rode ontwikkelingen– de realisatie van nieuwe bebouwing) of infrastructuur – mogelijk zijn, als deze bijdragen aan c.q. in ruil voor het realiseren van groene-, recreatieve-, of blauwe kwaliteitsambities.
Ruimte-voor-ruimte en functiewijziging	Een regeling waarbij op vrijkomende agrarische bedrijfspercelen ruimte wordt geboden voor functiewijziging naar niet-agrarische bedrijvigheid of een extra woning op het perceel. Hier moet de sloop van voldoende voormalige bedrijfsruimte tegenover staan.
Saldobenadering	Een instrument voor ontwikkelingen in het NNN. Als een combinatie van ontwikkelingen gezamenlijk wordt opgepakt en per saldo een meerwaarde voor natuur oplevert, kan dit worden toegestaan in het NNN.
Stiltegebieden	In stiltegebieden handhaaft de provincie de rust. Activiteiten die teveel geluid veroorzaken zijn niet meer mogelijk in stiltegebieden.
Sturingsfilosofie	De wijze waarop de provincie Utrecht haar provinciaal ruimtelijk beleid wil realiseren en daarmee ook het kader voor de inzet van provinciale instrumenten waarmee de doorwerking van beleid kan worden verzekerd.
Toetsingsplanologie	Bij toetsingsplanologie worden ruimtelijke doelen voornamelijk bereikt met regels: het toelaten en verbieden van ruimtelijke ontwikkelingen staat voorop.
Transformatie	Het aanpakken van een (werk)locatie waarbij de functie verandert, bijvoorbeeld van bedrijventerrein naar wonen.
TSK	Thematische Structuurvisie Kantoren
U10/Utrecht10	Samenwerkingsnetwerk van de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist
Uitleglocaties	Locaties voor verstedelijking buiten bestaand stedelijk gebied.
Verstedelijking	Nieuwe vestiging van niet-agrarische bedrijven, kantoren en woningen, detailhandel en voorzieningen.
Warmte en koude opslag	Warmte en koude opslag is een duurzame techniek waarmee energie uit de bodem kan worden gewonnen.
Watertoets	De watertoets zorgt ervoor dat aspecten die samenhangen met het watersysteem op een goede manier in ruimtelijke plannen terecht komen.